

OBUKA NEPLIVAČA KAO FAKULTATIVNA NASTAVA U TEHNIČKOJ, INDUSTRIJSKOJ I OBRRTNIČKOJ ŠKOLI ČAKOVEC

1. UVOD

Na hijerarhijskoj ljestvici tjelesnih aktivnosti plivanju pripada visoko mjesto jer pozitivno i višestranu utječe na mnoge organe i njihove funkcije. Ako se tome doda da je preventivna funkcija koju ima znanje plivanja u borbi protiv utapanja gotovo nezamjenjiva, onda treba poduzeti sve kako bi se plivačka pismenost podigla na najveću moguću razinu (Findak 2002.).

U Međimurskoj županiji se organizirana obuka neplivača za učenike nižih razreda osnovnih škola počela provoditi još davne 1974. godine, a od 1981. godine pa do danas, u nju su uključene sve osnovne škole Međimurja (Markuš, 2000.). Iako spomenuta akcija obuke neplivača u nižim razredima osnovnih škola uvelike doprinosi smanjenju broja neplivača u Međimurju, ona nikako nije dostatna u suzbijanju plivačke nepismenosti. U prilog tome govore i podatci o broju neplivača kod učenika prvih razreda Tehničke, industrijske i obrtničke škole Čakovec koji su testirani od 1999. do 2006. godine (Markuš, 2006.). Postotak neplivača od ukupnog broja učenika prvih razreda kretao se od 22,3 % u školskoj godini 2005./2006. do velikih 35,5% u školskoj godini 2000./2001.

2. PLIVANJE U TEHNIČKOJ, INDUSTRIJSKOJ I OBRRTNIČKOJ ŠKOLI ČAKOVEC

U Tehničkoj, industrijskoj i obrtničkoj školi Čakovec plivanje je dio nastavnog plana i programa tjelesne i zdravstvene kulture. Nastava plivanja odvija se u zatvorenom bazenu u Čakovcu. Iako je u prijašnjim godinama broj sati plivanja bio veći, on se iz objektivnih razloga nešto smanjio te trenutačno iznosi 6 sati za sve učenike škole.

U razrednim odjelima svih prvih razreda, na prvom satu nastave plivanja provodi se početno provjeravanje znanja plivanja. U ostalim razredima skupine plivača formiraju se na osnovi rezultata prijašnjih testiranja, dok se svi oni koji su bili u kategoriji neplivača ponovno testiraju. Na osnovi početnog provjeravanja učenici se dijele u dvije skupine. Svaka skupina radi po posebnom programu: programu za plivače i programu za neplivače.

Provjera znanja plivanja vrši se na osnovi kriterija koji sadrži šest kategorija (modificiranog prema Markuš, 1994.). Temeljem pokazanog znanja plivanja učenici se dijele u sljedeće kategorije:

A – nema nikakvih znanja plivanja

B – znanje klizanja na prsima samostalno najmanje 3 metra

C – znanje klizanja na prsima i plivanje proizvoljnom tehnikom u dužini od najmanje pet metara

D – znanje plivanja u dubokoj vodi proizvoljnom tehnikom u dužini od najmanje 10 metara

PP – skok u duboku vodu na noge i plivanje 25 metara na prsima

PL – skok u duboku vodu na noge, plivanje 50 metara (25 metara na prsima i 25 metara na leđima) s prelaskom kroz okomicu i zadržavanje okomitog položaja u vodi minimalno 10 sekunda

U tablici 1 prikazani su rezultati testiranja znanja plivanja učenika Tehničke, industrijske i obrtničke škole Čakovec u školskoj godini 2006./2007. Od 1099 upisanih učenika u školskoj godini 2006./2007. njih čak 224 nije zadovoljilo kriterij „plivač“ što iznosi 20% od ukupnog broja učenika. Veći postotak neplivača je kod učenika koji pohađaju školu u trogodišnjem trajanju (obrtnička zanimanja) i on iznosi 25%, dok kod učenika koji pohađaju školu u četverogodišnjem trajanju (tehnička zanimanja) broj neplivača je 17%. Ipak, nisu svi učenici

dolazili na nastavu plivanja iako je ona dio redovite nastave tjelesne i zdravstvene kulture, pa je tako 4% učenika ostalo neocijenjeno.

TABLICA 1: Rezultati početnog testiranja znanja plivanja učenika i učenica Tehničke, industrijske i obrtničke škole Čakovec u školskoj godini 2006./2007.

	4. god		3. god		Ukupno	
Plivači	509	80,79%	325	69,29%	834	75,89%
Neplivači	107	16,98%	117	24,95%	224	20,38%
Nisu testirani	14	2,23%	27	5,76%	41	3,73%
Ukupno	630	100%	469	100%	1099	100%

Tablica 2 prikazuje rezultate testiranja neplivača. Više od 50 % neplivača kategorizirano je u kategorije A i B. Od ukupnog broja neplivača čak 21% učenika nema nikakvih znanja plivanja, a 31% posjeduje tek znanje klizanja na prsima. Već i samim pregledom rezultata u tablici 2 može se uočiti kako učenici neplivači u trogodišnjim zanimanjima imaju slabije rezultate znanja plivanja od učenika neplivača u četverogodišnjim zanimanjima.

TABLICA 2: Broj neplivača Tehničke, industrijske i obrtničke škole Čakovec u školskoj godini 2006./2007. prema kategorijama znanja plivanja

Znanje plivanja	4. god		3. god		Ukupno	
A	14	13,08%	33	28,21%	47	20,98%
B	24	22,43%	43	36,75%	67	29,91%
C	25	23,37%	19	16,24%	44	19,64%
D	10	9,35%	10	8,55%	20	8,93%
PP	34	31,77%	12	10,25%	46	20,54%
Ukupno	107	100%	117	100%	224	100%

3. REZULTATI OBUKE NEPLIVAČA

Kako je broj sati redovite nastave plivanja premali da bi se svi neplivači naučili plivati, u Tehničkoj, industrijskoj i obrtničkoj školi Čakovec je u školskoj godini 2006./2007. svim učenicima neplivačima ponuđen program obuke plivanja kao dio fakultativne nastave. Svim neplivačima koji su kategorizirani u kategorije A, B i C ponuđen je program od 18 sati obuke, a neplivačima u kategorijama D i PP 9 sati. Od 224 neplivača za program se prijavilo njih 53, dok ih je 48 program i realiziralo. Program obuke neplivača izradili su i realizirali profesori TZK koji su zaposleni u školi.

U tablicama 3 i 4 prikazani su rezultati obuke neplivača. Na završnom je provjeravanju 54% sudionika obuke zadovoljilo kriterij „plivač“. Postignuti rezultati daju nam za pravo ustvrditi kako je ovaj pokušaj organiziranja i provedbe fakultativne nastave obuke neplivača svakako bio opravdan i uspješan.

TABLICA 3: Rezultati početnog i završnog testiranja sudionika obuke neplivača

Znanje plivanja	Početno		Završno	
A	17	35,42%	0	0%
B	13	27,08%	3	6,25%
C	7	14,58%	5	10,42%
D	6	12,50%	3	6,25%
PP	5	10,42%	11	22,92%
PL	0	0%	26	54,17%
Ukupno	48	100%	48	100%

TABLICA 4: Rezultati početnog i završnog testiranja sudionika obuke neplivača - posebno za četverogodišnja i trogodišnja zanimanja

Znanje plivanja	Početno 4. god		Završno 4. god		Početno 3. god		Završno 3. god	
A	5	38,46%	0	0%	12	34,29%	0	0%
B	3	23,08%	2	15,39%	10	28,57%	1	2,86%
C	3	23,08%	3	23,08%	4	11,43%	2	5,71%
D	2	15,38%	0	0%	4	11,43%	3	8,57%
PP	0	0%	5	38,46%	5	14,28%	6	17,14%
PL	0	0%	3	23,08%	0	0%	23	65,71%
Ukupno	13	100%	13	100%	35	100%	35	100%

4. ZAKLJUČAK

Umjesto zaključka predlažem nekoliko konkretnih mjera i akcija kojima bi se mogao uvelike smanjiti broj neplivača kod mladih u Republici Hrvatskoj:

1. U Zakonu o srednjem školstvu treba propisati kako učenik ne može završiti srednju školu ako tijekom srednjoškolskog obrazovanja ne položi test za „plivača“
2. Propisati obveznu provjeru znanja plivanja svih učenika prvih razreda srednjih škola u Republici Hrvatskoj tijekom prvog polugodišta školske godine
3. Svim učenicima koji nakon provjere ne zadovolje kriterij „plivač“, omogućiti učenje plivanja modelom **dodatne nastave**

5. LITERATURA

1. Findak, V., (2002). Oprema i sredstva u funkciji obuke plivanja. *Sport za sve, glasnik Hrvatskog saveza sportske rekreacije*, Zagreb, 20(31): 4-7.
2. Markuš, D. (1994). Način organizacije i provedba obuke neplivača u Međimurju. U R. Siladi (urednik), *Zbornik radova 1. Hrvatskog savjetovanja o obuci neplivača, Čakovec, 1994, "Važnost obuke plivanja u Hrvatskoj"* (str. 8-21). Savez školskih društava za fizičku kulturu Čakovec.
3. Markuš, D., i Cizar, B. (2000). Stanje i strategija razvoja obuke plivanja u Međimurju. *Sport za sve, glasnik Hrvatskog saveza sportske rekreacije*, Zagreb, 18(23): 27-30.
4. Markuš, D., (2006). Znanje plivanja učenika i učenica Tehničke, industrijske i obrtničke škole Čakovec. *Sport za sve, glasnik Hrvatskog saveza sportske rekreacije*, Zagreb, 24 (izvanredni broj): 43-44.